

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Навчально-науковий інститут неперервної освіти
 Кафедра публічного управління та адміністрування

УЗГОДЖЕНО

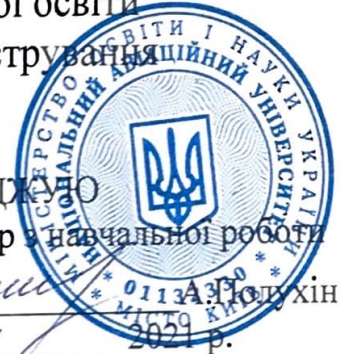
Директор ІННІО

 «29» 10

 О.А.Михальченко
 2021р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

 «11» 11
 2021р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«Менеджмент підприємницької діяльності»

Галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»

Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»

Освітньо-професійна програма: «Публічне управління та адміністрування»

Форма навчання	Семестр	Усього (годин/кредитів ECTS)	Лекції	Практ. заняття	Лабораторні	Самостійна робота	ДЗ / РГР / К	КР / КПр	Форма сем. контролю
Денна	5	120/4	34	17		69	-		Диференційований залік 5 с
Заочна	5,6	120/4	8	4		108	(1) кр - 6с		Диференційований залік 6 с

Індекс: НБ – 11 – 281 /21 – 3.6

НБ – 11 – 281 з/21 – 3.6

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Менеджмент підприємницької діяльності»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 17.05 (123)–01-2021
		стор. 2 з 13	

Робочу програму навчальної дисципліни «Менеджмент підприємницької діяльності» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування», навчальних та робочих навчальних планів НБ- 11 - 281 /21, РБ - 11 - 281 / 21 та НБ- 11 - 281 з / 21, РБ - 11 - 281 з / 21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:

Доцент кафедри

Свтушенко О.А.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування», спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» – кафедри публічного управління та адміністрування, протокол № 2 від «28» _ червня 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми Свтушенко О.А. /

Завідувач кафедри /Грущинська Н.М./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Навчально – наукового інституту неперервної освіти, протокол № 20 від «20» 06 2021 р.

Голова НМРР

/ Михальченко О.А./

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	5
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	6
2. Програма навчальної дисципліни	6
2.1. Зміст навчальної дисципліни	6
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	6
2.3. Тематичний план	10
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу(ЗФН).....	11
2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.....	11
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	11
3.1. Методи навчання	11
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	12
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	12
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	13

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Менеджмент підприємницької діяльності» розроблена на основі Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання, затвердженої наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од. та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Місце: навчальна дисципліна навчальна дисципліна «Менеджмент підприємницької діяльності» є складовою формування профілю фахівця у галузі публічного управління та адміністрування і належить до циклу вибіркових дисциплін підготовки здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти сучасного мислення та системи спеціальних знань в галузі управління підприємницькою діяльністю. Формування знань і навичок в управлінні у кризових ситуаціях, розпізнавання та діагностика кризових явищ, прогнозування наслідків кризових явищ та прийняття ефективних антикризових управлінських рішень.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- набуття теоретичних знань з проблем менеджменту підприємницької діяльності, розуміння сутності основних категорій і понять;
- розуміння сутності сучасних методів та принципів управління;
- розуміння системи діагностики й запобігання банкрутству;
- набуття знань щодо стратегій виходу з кризових ситуацій на підприємствах та розуміння їх значення для практики публічного управління;
- набуття навичок вільного користування первинними і додатковими джерелами інформації щодо аналізу та розробки стратегії управління на підприємствах;
- навчання аналізувати і систематизувати власний практичний досвід публічного службовця і надавати рекомендації щодо удосконалення управління.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

(ПРН 1) Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

(ПРН 5) Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування

(ПРН 6) Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування

(ПРН 8) Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень

(ПРН 11) Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

(ПРН 14) Уміти корегувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов

(ПРН 16) Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності

(ПРН17) Вміти застосовувати сучасну методологію вирішення управлінських проблем, зокрема в авіаційній галузі.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

(ЗК 1) Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

(ЗК 5) Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

(ЗК 7) Здатність планувати та управляти часом.

(ЗК 8) Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

(ЗК 9) Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

(ЗК 13) Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

(ФК 2) Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

(ФК 9) Здатність впроваджувати інноваційні технології.

(ФК 7) Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

(ФК 6) Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана навчальна дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як «Економіка підприємства», «Державне регулювання економіки та економічна політика», «Мікро- та макроекономіка» та інших дисциплін циклу професійної підготовки. Отримані знання можуть бути використані при підготовці кваліфікаційної роботи та практичної діяльності, пов'язаної з публічним управлінням.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме:

- навчальний модуль №1. «Теоретичні та методологічні основи управління підприємством»;
- навчальний модуль №2. «Організація підприємництва», кожен з яких є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль №1. «Теоретичні та методологічні основи управління на підприємстві»

Інтегровані вимоги модуля №1:

знати:

- загальні основи менеджменту управління на підприємстві;
- умови, закономірності та фактори, які обумовлюють появу кризових явищ;
- класифікацію суб'єктів підприємницької діяльності;
- механізм виникнення кризового стану на підприємстві;
- інструменти діагностики кризового менеджменту на підприємстві ;
- сучасні методи управління на підприємствах;

вміти:

- проводити діагностику фінансового стану підприємства з метою виявлення потенційних (прихованих) і наявних кризових ситуацій та явищ;
- аналізувати наявність та глибину стану на підприємстві;
- обирати стратегію управління та основні інструменти реалізації на підприємстві;
- професійно користуватись законодавчою базою України.

Тема 1. Загальні положення управління

Стабільний стан підприємства. Об'єкти управління. Принципи управління на підприємстві. Вплив зовнішнього середовища на підприємство. Антикризовий менеджмент. Механізми розвитку підприємства на макро- та мікрорівні. Основні цикли розвитку підприємства і його залежність від факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

Тема 2. Організаційно-правові форми підприємництва.

Підприємство як суб'єкт підприємницької діяльності. Основні види підприємств та їх організаційні форми. Об'єднання підприємств: асоціація,

корпорація, холдинг, консорціум, концерн. Господарські товариства як суб'єкти підприємництва та їх види. Особливості створення та функціонування акціонерних товариств, товариств з обмеженою відповідальністю, товариств з додатковою відповідальністю, повних товариств, командитних товариств. Здійснення підприємницької діяльності без створення юридичної особи. Особливості діяльності виробничого кооперативу.

Тема 3. Види та сфери підприємницької діяльності.

Підприємництво приватне, колективне, державне та особливості їх здійснення. Виробниче підприємництво як визначальний вид підприємницької діяльності. Підприємництво у сфері виробництва в Україні. Комерційне підприємництво та його суб'єкти: товарні біржі, торговельні доми, виставки продажі, аукціони, ярмарки, заклади оптової та роздрібною торгівлі. Фінансово-кредитне підприємництво та його складові: грошове та інше фінансове посередництво, страхування, допоміжна діяльність у сфері фінансів і страхування.

Тема 4. Державне регулювання підприємництва.

Необхідність та сутність державного регулювання підприємництва, його форми та методи: адміністративні, правові, економічні. Прямі та непрямі методи регулювання. Інструменти впливу держави на розвиток підприємництва: податкова політика, цінове та кредитно-грошове регулювання, амортизаційна політика, регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Обмеження в підприємницькій діяльності. Патентування і ліцензування підприємницької діяльності. Стандартизація і сертифікація. Державна реєстрація суб'єктів підприємництва. Державна підтримка підприємництва. Механізм державної фінансової допомоги суб'єктам підприємництва. Кадрове та інформаційне забезпечення державою підприємницької діяльності. Державні та міжнародні організації, що сприяють розвитку підприємництва.

Модуль №2 «Організація підприємництва»

Інтегровані вимоги модуля №2

знати:

- загальні основи менеджменту управління на підприємстві;
- умови, закономірності та фактори, які обумовлюють появу кризових явищ;
- класифікацію суб'єктів підприємницької діяльності;
- механізм виникнення кризового стану на підприємстві;
- інструменти діагностики кризового менеджменту на підприємстві ;
- сучасні методи управління на підприємствах;

вміти:

- проводити діагностику фінансового стану підприємства з метою виявлення потенційних (прихованих) і наявних кризових ситуацій та явищ;
- аналізувати наявність та глибину стану на підприємстві;
- обирати стратегію управління та основні інструменти реалізації на підприємстві;
- професійно користуватись законодавчою базою України.

Тема 1. Організація підприємництва.

Підприємницька ідея та її джерела. Вибір сфери діяльності. Вибір форми організації бізнесу. Визначення переваг створюваного підприємства. Аналіз конкуруючих товарів і підприємств-конкурентів. Визначення конкурентоспроможності підприємства. Вибір організаційно-правових форм господарювання. Пошук джерел фінансування. Обмеження в підприємстві. Торговельний патент: умови придбання, вартість, термін дії. Припинення діяльності підприємств.

Тема 2. Менеджмент у підприємстві.

Сутність і методи підприємницького управління. Функціональне управління в підприємстві. Планування розвитку суб'єкта підприємства. Управління мотивацією персоналу. Методи мотивації. Організація контролю. Управління організаційними комунікаціями. Менеджер як організатор ефективного управління. Вимоги до ділових і особистих якостей менеджера. Типи менеджерів у вітчизняній та зарубіжній практиці.

Тема 3. Культура підприємства

Сутність, види та елементи підприємницької культури. Стилі керівництва: демократичний, ліберальний, автократичний. Норми і правила поведінки керівника. Методи і стилі розв'язання конфліктів. Соціальні цінності та культура підприємницької діяльності. Основні методи впливу підприємця на підлеглих. Психологія підприємства.

2.3. Тематичний план.

№ п/п	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Лаб./практ заняття	СРС	Усього	Лекції	Лаб./практ заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль 1. «Теоретичні та методологічні основи управління підприємством»									
1.1	Загальні положення управління	5 семестр				5 семестр			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		16	2 2	2	10	16	2		4
1.2	Організаційно-правові форми підприємництва.	16	2 2	2	10	16			3
1.3	Види та сфери підприємницької діяльності.	16	2 2	2	10	16	2		4
1.4	Державне регулювання підприємництва.	15	2 2	1	10	14			4
1.5	Виконання контрольної роботи (домашньої)					8	-	-	8
1.6	Модульна контрольна робота №1								
Усього за модулем №1		63	16	7	40	30	4	-	26
Модуль №2 «Організація підприємництва»									
1.1	Організація підприємництва	12	2 2	2	6	6 семестр			
						17		2	15
1.6	Менеджмент у підприємстві.	12	2 2	2	6	16	2		14
1.7	Психологія підприємництва.	9	2	1	6	15			15
1.8	Культура підприємництва	11	2 2	2	5	17		2	15
1.8	Основні методи впливу на підприємця	11	2 2	2	5	17	2		15
1.8	Виконання контрольної роботи (домашньої)	-	-	-	-	8	-	-	8
1.9	Модульна контрольна робота №2	2	-	1	1	-	-	-	-
Усього за модулем №2		57	18	10	29	90	4	4	82
Усього за навчальною дисципліною		120	34	17	69	120	8	4	108

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН)

Контрольна (домашня) робота (ЗФН) з дисципліни виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих здобувачами вищої освіти у процесі засвоєння навчального матеріалу з дисципліни, систематизація отриманих знань у процесі самостійної підготовки у міжсесійний період.

Виконання, оформлення та захист контрольної роботи здійснюється здобувачами вищої освіти в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доводиться до відома здобувачів вищої освіти.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- лекції з використанням мультимедійних презентацій;
- робота в групах;
- розв'язування ситуаційних завдань, кейсів.

Також для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення даної навчальної дисципліни використовуються такі навчальні технології як: семінар-дискусія, рольова гра тощо.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Антикризове фінансове управління підприємством: Навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 208 с.

3.2.2. Банкрутство і санація підприємства: теорія і практика кризового управління / Т.С. Клебанова, О.М. Бондар, О.В. Мозенков та ін.. / За ред. О.В. Мозенкова. Х.: ВД «ІНЖЕК», 2003. 272 с.

3.2.3. Малий бізнес та підприємництво в ринкових умовах господарювання: Навч. посіб. / Л. І. Воротіна, В. Є. Воротін, Л. А. Мартинюк, Т. В. Черняк; За ред. Л. І. Воротіна. 3-тє вид., доп. і переробл. К., 2004. 308 с.

3.2.4. Менеджмент підприємницької діяльності : навч. посіб. / О. Д. Гудзинський, С. М. Судомир, Т. О. Гуренко : заг. ред. О. Д. Гудзинського ; Ін-т підготов. кадрів держ. служби зайнятості України. К. : ІПК ДСЗУ, 2010. 321 с.

3.2.5. Мочерний С. В., Устенко О. А., Чеботар С. І. Основи підприємницької діяльності: Посібник. К.: Академія, 2001. 280 с.

3.2.6. Хмурова В. В. Менеджмент підприємницької діяльності : навч. посіб. / Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. К. : КНУТД, 2011. 247 с.

Допоміжна література

3.2.7. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: Навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2018. 504 с.

3.2.8. Хіт Р. Кризовий менеджмент для керівників / Р. Хіт ; [пер. с англ.]. К.: Наукова думка, 2018. С. 23.

3.2.9. Штангрет А. М. Антикризове управління підприємством : [навч. посіб.] / А. М. Штангрет, О. І. Копилюк. К. : Знання, 2017. 335 с.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1. Верховна рада України: <http://www.rada.gov.ua/>

3.3.2. Державна регуляторна служба: <https://www.drs.gov.ua/>

3.3.3. База нормативно-правових актів: <http://www.liga.net>

3.3.4. Галузеві аналітичні огляди кон'юнктури відповідних сегментів ринку: <http://www.business.ua>

3.3.5. База даних емітентів фінансового ринку – Режим доступу : <http://www.smida.gov.ua>

3.3.6. Науково-технічна бібліотека НАУ: <http://www.lib.nau.edu.ua/main/>

3.3.7. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>

4.РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	5,6 семестр	
	Модуль №1, 2	
Виконання завдань експрес-контролю під час практичних занять (16 × 15)	15	
Розв'язання задач, відповіді на теоретичні питання, тощо під час аудиторної роботи на практичних заняттях (16 × 15)	15	
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1, 2 студент має набрати не менше</i>	24	
Виконання модульної контрольної роботи №1, 2	20	
Відповіді на практичних заняттях (з урахуванням виконання завдань, отриманих під час настановної сесії)	-	40 (сумарна)
Підсумкова контрольна робота		30
Виконання контрольної роботи (домашньої)	-	30
Усього за модулем №1,2	50 та 50	100
Усього за 4,5,6 семестр	100	100

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачу вищої освіти, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих за окремі види виконаної навчальної роботи, становить модульну рейтингову оцінку.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка дорівнює модульній рейтинговій оцінці.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: 92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

Додаток 3
(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	0302	01.11.21	Федерико Мелікян	[Підпис]	

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності
1	Мельничук С. С.	25.08.22 р.	[Підпис]	Відомо. Вирішено по матеріал РБ - № 81/22 РБ 11-281/22

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				